

ዳኞች:- ሐገሥ ወልዱ

አልማው ወሌ

አሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሣ

አዳነ ንጉሴ

አመልካች :- አቶ ዓለም ባህታ - አልቀረቡም

ተጠሪ :- ወ/ሮ ኑኑሽ ሸህምሎ - አልቀረቡም

መዝገቡ ተመርምሮ የሚከተለውን ፍርድ ተሰጥቷል።

ፍ ር ድ

ጉዳዩ አመልካች ተሰጠ የተባለውን የፍርድ አፈጻጸም አደናቅፎአል በማለት የፌ/የመ/ደረጃ/ፍ/ቤት በአምስት ወር እስራት እንዲቀጣ መወሰኑና ይህ ውሳኔ በፌ/ከ/ፍ/ቤት በመጽናቱ የቀረበ ቅሬታ ነው።

አመልካች በተፈረደበት የፍርድ አፈጻጸም ማሰናክል ቅጣት ላይ መሠረታዊ የህግ ስህተት ተፈጽሞበታል ያለውን ታህሣስ 14 ቀን 2003 ዓ.ም ጽፎ ባቀረበው ቅሬታ ያመለከተ ሲሆን መሠረታዊ ፍሬ ሃሳቡ አመልካች አፈጻጸም በማሰናክል ከዚህ በፊት በ5 ወራት የእስራት ቅጣት የተቀጣ ሲሆን ይህ ውሳኔ ይግባኝ ቀርቦበት በይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት በመ/ቁ. 73402 የተሻረ ሆኖ እያለ አዲስ ፍሬ ነገር ሳይኖር እንደገና በዚህ ጉዳይ ፍርድ አሰናክሏል በማለት ቅጣት መጣሉ ያለአግባብ ነው አመልካችም የፈጸሙት የማሰናክል ተግባር ባለመኖሩ እና አመልካቹ ላይ የተጣለውም ቅጣት የከበደ በመሆኑ የተሰጠው ቅጣት እንዲሻርልን በማለት የቀረበ ነው። ጉዳዩ ያስቀርባል በመባሉ በተጠሪ ጠበቃ በኩል በመጋቢት 5 ቀን 2003 ዓ.ም በተጻፈ መልስ፡- ቀድሞ የተቀጣበት የፍርድ አፈጻጸም ማሰናክል ጉዳይ ከአሁን ጋር የማይገናኝ በመሆኑና በውሳኔ ያለቀ ጉዳይ የማይባል በመሆኑ ፤ በዚህ ጉዳይ ላይ የፍርድ ማሰናክል ተግባር ተፈጽሟል እና የተጣለበት ቅጣትም የከበደ ባለመሆኑ የቀረበው ቅሬታ ተቀባይነት የለውም በማለት ተከራክሯል።

በግራ ቀኝ የተደረገው የክርክር ሂደት ከላይ የተመለከተው ሲሆን ችሎቱም የቀረበውን ክርክር ከተያዘው ጭብጥና አግባብነት ካላቸው የህግ ድንጋጌዎች ጋር በማገናዘብ መርምሮታል።

እንደመረመረውም በዚህ ጉዳይ ላይ መፍትሄ ማግኘት ያለበት፡-

1. አመልካች የተቀጣበት የፍርድ አፈጻጸም የማሰናከል ኃላፊነት በፊት ከተቀጣበት ምክንያት የተለየ ተግባር በመፈጸም ነው? ወይስ አይደለም? የሚለውን ከፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 5 ጋር በማገናኘብ መታየት ያለበት በመሆኑ
2. የተፈጠረ የፍርድ ማሰናከል ተግባር አለ ወይስ የለም? እንዲሁም፡-
3. የተጣለው የእስራት ቅጣት አግባብነትን በመመልከት መፍትሔ ማግኘት ያለበት ሆኖ አግኝተናል።

በዚህ መሠረት ወደ መጀመሪያው ጭብጥ ስንመለስ አሁን ለዚህ ክርክር መነሻ ከሆነው ቅጣት በፊት አመልካች በፍርድ ማሰናከል ተግባር ኃላፊ ተብለው በአምስት ወር እስራት የተቀጡ የነበርና ጉዳይ በይግባኝ ለፌ/ከፍተኛ ፍ/ቤት ቀርቦ በመዝገብ ቁጥር 73402 የተሻረ መሆኑን ግራቀኙ አልተካካዱም። አከራካሪው ጉዳይ ቀድሞ ከተጣለው ቅጣት በኋላ አዲስ የማሰናከል ተግባር ስላልተፈጠረ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 5 መሠረት አዲስ ኃላፊነት ሊጣል አይገባም በማለት የአመልካች ጠበቃ ሲከራከሩ በተጠሪ በኩል ደግሞ በቀድሞው የፍርድ ማሰናከል ተግባር ኃላፊ የተደረጉበት ምክንያት ከአሁኑ ጋር የተለየ በመሆኑ ጉዳይ በውሣኔ የተቋጨ ነው ለማለት የማይችል ባለመሆኑና በሁለቱም ጊዜ ሊያዝ የሚገባው ጭብጥ የተለያየ በመሆኑ ውሣኔ ያገኘና የተቋጨ ጉዳይ ነው ለማለት የሚቻል አይደለም የሚል ነው።

አሁን እየቀረበ ካለው ክርክር አኳያ ጉዳዩን ስንመረምረው የቀድሞው የፍርድ ማሰናከል ኃላፊነት በአመልካች ላይ የተወሰነው ለፍርድ አፈጻጸም እንዲውል የታገደው የሰሌዳ ቁ. 3-27755 የሆነ መኪና አመልካች በቃለ መሀላ ስር ሆነው መኪናውን ገዝተው እንዳላቸው ከገለጸ በኋላ መኪናውን በወ/ሮ ደብራቱ ውክልና ነው የገዛሁት በማለታቸው እንደሆነ የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤት ውሣኔ ያስረዳል። በአሁኑ ጉዳይ ግን በሌላ ችሎት ተጠይቀው ከላይ የተጠቀሰውን መኪና ከአቶ ተስፋዬ ሞላ የገዙት መሆኑን እንደገና የገለጸ ሲሆን በዚህ መሠረት እንዲፈጽሙ ሲጠየቁ ግዢውን አፍርሽያለሁ ያፈረሰኩትም ስመንብረቱን ወደ ራሴ ስም ማዛወር ስላልቻልኩ ነው ከሻጭ ወኪል 100.000 /አንድ መቶ ሺህ/ ብር ተቀብዬ መኪናውን መልሼለታለሁ የተቀበልኩትንም ገንዘብ ተጠቅሜበታለሁ በማለት በማቅረቡ እንደሆነ ተረድተናል።ከዚህ መረዳት የሚቻለው አሁን ለቀረበው ጉዳይ አመልካች ገዝቶ የነበረውን መኪና የተሰጠው እግድ ሳይነሣ መኪናውን ለሻጭ በመመለስ የገዛበትን ገንዘብ መልሶ የተቀበለ ሲሆን ገንዘቡንም ተጠቅሜበታለሁ ማለቱ ከቀድሞ ጉዳይ ጋር አንድ ዓይነት ጭብጥ የሚያዝበት ባለመሆኑ ጉዳይ ቀድሞ በፍርድ ያለቀ ነው ሊባል አይችልም ብለናል።

ሁለተኛውን ጭብጥ በተመለከተ በመኪናው ላይ የተላለፈው እግድ ሳይነሣ አመልካች መኪናውን ገዝቶ እያለ ስመ ንብረቱ ወደ እሱ ያለመዘሩን አጋጣሚ በመጠቀም መኪናውን ለሻጭ በመመለስ የገዛበትን ገንዘብ መቀበሉን ገልጿል። መልሶ በተቀበለው ገንዘብ ላይ አፈጻጸሙ እንዳይቀጥል /እንዳይከፍል/ ደግሞ ተጠቅሞበታል ወይም ገንዘቡ የለም ማለቱ የፍርድ ባለዕዳው ለአፈጻጸሙ የታገደውን መኪና ከማሸኛም በላይ ቢያንስ የተቀበለውን ገንዘብ እንኳ ለዕዳው አለማቅረቡ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 389/1/ /ሀ/ /ለ/ መሠረት ያለበቁ ምክንያት ፍርዱን ላለመፈጸም ከመንቀሳቀሱ በላይ ፍርዱ ያልተፈጸመው አመልካች ፍቃደኛ ባለመሆኑ ብቻ የተለያዩ መሰናክሎችን በመፍጠሩ መሆኑን ያረጋግጣል። በመሆኑም አመልካች የፍርዱን አፈጻጸም አላሰናከልኩም በማለት ያነሱት ክርክር ተቀባይነት የለውም ብለናል።

ሶስተኛውን ጭብጥ በተመለከተ፡- በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ 389 /1/ /ለ/ መሠረት እስከ 6 /ስድስት/ ወር ሊደርስ በሚችል እስራት ሊቀጣ እንደሚችል ስለሚደነግግ ጉዳዩን በመጀመሪያ ደረጃ ያየው ፍ/ቤት የጉዳዩን አጠቃላይ ሂደት በማመዘን በ 5 ወራት እስራት የቀጣው መሆኑ ሲታይ የከበደ ቅጣት ነው የሚያሰኝ ባለመሆኑ የቀረበው ቅሬታ ተቀባይነት የለውም ብለናል።

ባጠቃላይ ከላይ በተመለከቱት ምክንያቶች የቦታች ፍ/ቤቶች አመልካች የፍርድ አፈጻጸም አደናቀፎአል በማለት የሰጡት የእስራት ቅጣት መሠረታዊ የህግ ስህተት የተፈጸመበት ሆኖ አልተገኘም። በመሆኑም ቀጥሎ የተመለከተውን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. የፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመዝ/ቁ. 89236 በቀን 26-01-2003 ዓ.ም እና የፌ/የመ/ደ/ፍ/ቤት በመዝ/ቁ. 115299 በቀን 13-5-02 ዓ.ም በዋሉት ችሎት የሰጡት ውሳኔ በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 348/1/ መሠረት ጸንቷል።
2. አመልካች የፍርድ አፈጻጸም አደናቀፎአል በማለት የተላለፈባቸው የ5 ወራት የእስራት ቅጣት በአግባቡ በመሆኑ የሚነቀፍ አይደለም ብለናል።
3. በዚህ ችሎት የካቲት 16 ቀን 2003 ዓ.ም በዋለው ችሎት የተሰጠው የዕግድ ትዕዛዝ ተነስቷል።ለሚመለከተው ይጻፍ ብለናል።
4. በዚህ ችሎት በግራቀኙ ላይ ለደረሰው ወጪና ኪሣራ የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል። መዝገቡን ዘግተናል፤ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

እ.ኤ